

"Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder?"

Rom. 14:10a

In verband met het voorkomen van polio in ons land, wordt over dit onderwerp veel gesproken, geschreven, geoordeeld en veroordeeld.

Onvermijdelijk zal in zo'n situatie de sensatie een woordje meespreken.

Toch kun je er niet omheen, wanneer door sommigen gevraagd wordt naar je gedachten over deze kwestie. Onlangs heb ik in een preek enige aandacht aan dit onderwerp besteed.

Gezien de voortgaande stroom van publikaties wil ik nog enkele opmerkingen maken over deze zaak.

Persoonlijk ben ik nooit zo'n voorstander geweest van het zonder meer vaccineren van kleine kinderen.

Dat kwam voornamelijk door de kwalijke gevolgen die soms, na een vaccinatie, aan de dag traden.

Ik denk hier met name aan de pokkenvaccinatie.

In brede kring is bekend dat de medici de laatste tijd enige terughoudendheid betrachten betreffende deze vaccinatie.

Zo kan er onder bepaalde omstandigheden een situatie ontstaan waar het middel erger is dan de kwaal.

Ik ben van gedachte dat wij zulke middelen niet zorgeloos dienen te gebruiken. Hier is nuchterheid geboden.

Wat mij opvalt in de publikaties is het volgende...

Er is een stroming in de kerken die de polio-vaccinatie aanvaardt als een door God gegeven middel ter bescherming van het leven. Zij wijzen er op, dat onder het voorzienig bestel van God, de middelen zijn gevonden om deze ziekte terug te dringen.

Daarmee wil men niet zeggen dat door deze middelen de dood overwonnen is.

God heeft duizenden middelen om ons, en onze middelen, te laten sterven. Het is de mens ge-

zet éénmaal te sterven en daarna het oordeel...
Wie zijt gij, die uw broeder oordeelt?

Er is ook een stroming in de kerken die de vaccinatie tegen de polio niet durft af te wijzen. Men laat de mensen vrij om voor het aangezicht van de Heere een beslissing te nemen. Men is echter niet gezind deze kwestie tot een reclame-object binnen de kerken te maken.

De publikaties uit deze stroming getuigen van een grote omzichtigheid in de benadering van deze zaken.

Misschien dat een zeker kerkelijk image noopt tot zulk een omzichtigheid in benadering.

Eén ding is uit deze visie duidelijk: Men wil de medebroeder die van de poliovaccinatie gebruik maakt niet veroordelen.

Wie zijt gij, die uw broeder oordeelt?

We treffen voorts een kerkelijke stroming aan die de preventieve vaccinatie of het suikerklontje tegen de polio geheel afwijst. Vaag herinner ik me een artikel uit de tijd van de polio-epidemie te Staphorst. Een predikant noemde het geloof van degene die van het suikerklontje gebruik maakte een supermarkt-geloof. Zonder enige reserve veroordeelt men de broeder die eet wat in het vleeshuis verkocht wordt. Het ontbreekt er nog aan, dat men de gevaccineerde onder censuur zet.

Wanneer er dan een beetje tegen zulk een standpunt wordt gereageerd uit andere kerkelijke kringen, ervaart men dit als een lijden om Christus wil, of een beproeving van het geloof. Zo ziet men zichzelf als de stem van de roepende in de woestijn, behorende tot de weinige getrouwen in den lande.

Men vraagt zich echter nooit eens af: Ben ik misschien een martelaar van de duivel..of van mijzelf..of van m'n eigen leringen, die geboden van mensen zijn?

Laat me proberen dit iets nader te omschrijven. In onze gedachten hebben we een systeem van bekering. We "moeten" in de nood komen. We

"moeten" in het stof liggen. We "moeten" op de puinhopen. Van dit alles zou ik willen zeggen: We moeten naar de hel toe met onze puinhopen en stofhapperij. Heeft dit alles iets te maken met de waarachtige vernedering door Woord en Geest? Of is dit een geest der dienstbaarheid? Denken we, dat God zulk een nood, door ons gezocht, nodig heeft.

Zijn we soms met een suikerklontje gered van het vonnis der Wet en de dood?

Hebben we zo'n grenzeloos vertrouwen in het menselijk kunnen? Moeten we gaan twisten of het middel onder de gunst of onder de toelating van God gevonden is? Hebben wij méér met de mensen op dan God? Heeft zulk een dwepen te maken met waarachtig geloof of met godsdienst?

O God, zou een bekeerd mens nog bekeerd kunnen worden? Zou het mogelijk zijn dat een ontdekt mens nog eens ontdekt werd? Zou U dat remonstrantse drijven, waarbij een eerrover nog meent Uw eer te bedoelen, willen ontmaskeren? Zou U ons, moralisten, die zo "mooi" over David kunnen spreken...wat hij wel en wat hij niet had moeten doen, het zwijgen op willen leggen? Weten we dan niet meer dat we in het paradijs door de duivel gevaccineerd zijn? Als we dat mogen geloven is het uit met ons overtrokken standpunt en het veroordelen van de naaste.

Nu gelooft men zelfs een zegen voor de niet gevaccineerde mens, ook al versmaadt hij het dierbaar Evangelie van Uw geliefde Zoon.

Laten we hopen dat we vóór onze dood door een heilzame kinderverlamming worden getroffen.

Dan zullen we voorgoed door onze eigenwillige godsdienst en door ons zelfgemaakte geloof heenzien. Dan zullen we afzien van ons geloof in onze kruipgangen..berouw..geen metertje grond meer te hebben enz.

't Zal misschien een benauwd ogenblikje worden. Hoe meer we hebben, hoe meer zal worden ingeleverd. Om dan eens waarlijk als arme, nietshebbende zondaren, te zinken op dat éne fundament door de Vader gelegd.

Dan zal vervuld worden het woord van de

apostel: En indien iemand op dit fundament bouwt goud, zilver, kostelijke stenen, hout hooi stoppelen, eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen; zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch also als door vuur..

Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder?

Misschien vraagt u zich af of we toch niet bezig zijn onze broeder te veroordelen?

Nu, dat ligt niet in de bedoeling. De bedoeling was een vraagteken te zetten achter sommige uitroeptekens. Een vraagteken achter wat een drijven van een vleeselijke heiligmaking zou kunnen zijn, niet gegrond in het Woord van God. Wat dan? Nogmaals..soms is het middel in onze over-gemedicineerde samenleving erger dan de kwaal.

Dan past ons grote voorzichtigheid. Zijn deze gevaren niet aanwezig..men make gebruik van de door God gegeven middelen. Wat wordt ge oordeeld in zaken waar voor gij God dankt?

Zegt ge: we zijn toch niet ziek? Ik dacht dat we dat nauwelijks kunnen beoordelen.

Trouwens, al zou ik niet verkouden zijn, en het is buiten guur weer..trek een jas aan. Als er werkelijk sprake zou zijn van een epidemie in ons land, gebruik dan de middelen die er zijn. 't Zou erg zijn (niet het ergste), als we met de innerlijke beschuldiging moeten leven dat we de door God gegeven middelen terzijde hebben geschoven.

Om te vaccineren heb ik nodig te verliezen het geloof in mijn nood, puinhopen en dergelijke. Heb ik tevens het geloof nodig dat aan de zegen des Heeren alles gelegen is. Als het middel niet helpt en ik moet sterven..of mijn kind wordt ongelukkig..Dan met Gods hulp verder. Hij kan alles ter zaligheid doen medewerken. Dit schrijven heeft niet de bedoeling een

polemiëk te ontketenen. Indien dat het geval zou zijn, zou ik dieper moeten ingaan op de zorg en de voorzorg in het maatschappelijk en sociaal leven van het oude volk Israël.

Gelukkig kunnen we de voorzorg van God niet vernietigen. Het ging me slechts daarom: dat de broeders zich geen juk laten opleggen door een ander, buiten het zachte juk van de grote Herder der schapen. Welke dingen alle verderven door het gebruik, ingevoerd naar de geboden en leringen der mensen; dewelke wel hebben een schijnrede van wijsheid in eigenwillige godsdienst, en nederigheid, en in het lichaam niet te sparen, doch zijn niet in enige waarde, maar tot verzadiging van het vlees.

Hierbij geef ik nog enkele gedachten van Calvijn en Kohlbrugge betreffende zorg en voorzorg. Eerst Calvijn:

Dwaas tieren de onheilige mensen met hun zotheden, zodat ze bijna hemel en aarde vermengen, zoals men wel zegt.

Indien de Heere, zo zeggen ze, het tijdstip van onze dood vastgesteld heeft, kan men daaraan niet ontkomen: vergeefs is dus de moeite, die men er aan besteedt om op zijn hoede te zijn. Dat dus de één zich niet op een weg durft te begeven, die naar hij hoort, gevaarlijk is, om niet door rovers vermoord te worden, een ander geneesheren ontbiedt en zich druk maakt met geneesmiddelen, om zijn leven te hulp te komen, weer een ander zich van zware spijzen onthoudt, om zijn zwakke gezondheid niet in gevaar te brengen, nog een ander bang is te wonen in een bouwvallig huis, tenslotte allen wegen uitdenken en met grote inspanning des geestes uitvinden om datgene te bereiken, wat ze begeren: van dat alles zeggen ze, dat het of doelloze middelen zijn om Gods wil te verbeteren, of dat anders leven en dood, gezondheid en ziekte, vrede en oorlog niet door een vast besluit Gods bepaald zijn, en evenmin de andere dingen, die de mensen, al naar gelang zij ze begeren of er een afkeer van hebben, vol ijver pogen te verkrijgen of te vermijden. Ja zij komen tot de

gevolgtrekking, dat zelfs de gebeden der gelovigen verkeerd of zelfs overbodig zijn, door welke gevraagd wordt, dat de Heere zorgt voor datgene, dat Hij reeds van eeuwigheid besloten heeft. Kortom zij nemen alle besluiten, die voor de toekomst genomen worden, weg, alsof die ingingen tegen de voorzienigheid Gods, die, zonder hen er bij te roepen, besloten heeft wat zij wilde, dat geschieden zou.

Bovendien wat reeds geschied is, rekenen zij zo aan Gods voorzienigheid toe, dat zij het door de vingers zien bij de mens, van wie het vaststaat, dat hij het plan ertoe ontworpen heeft. Heeft een sluipmoordenaar een braaf burger gedood? Hij heeft de raad Gods uitgevoerd, zeggen zij. Heeft iemand gestolen of gehoereerd? Omdat hij gedaan heeft wat door God voorzien en verordend was, is hij een dienaar der voorzienigheid.

Heeft een zorgeloos zoon, met veronachtzaming van geneesmiddelen de dood van zijn vader afgewacht? Hij kon niet tegen God ingaan, die zo van eeuwigheid af bepaald had. Zo noemen ze alle schandelijke daden deugden, omdat ze gehoorzamen aan Gods regeling. En toch, wat de toekomst betreft, verzoent Salomo gemakkelijk de menselijke overwegingen met Gods voorzienigheid. Want evenals hij lacht om de dwaasheid van hen, die zonder de Heere het één of ander vermetel ondernemen, alsof ze niet door Zijn hand bestuurd werden, zo spreekt hij elders aldus: Het hart des mensen overdenkt zijn weg; maar de Heere stiert zijn gang..daarmee te kennen gevend, dat wij door de eeuwige besluiten Gods allerminst er in verhinderd worden om onder Zijn wil voor onszelf te zorgen en al onze zaken te regelen. Want Hij, die ons leven binnen bepaalde grenzen heeft afgepaald, heeft tevens de zorg daarvoor aan ons toevertrouwd, ons voorzien van middelen en steun om het leven te bewaren, en ook gemaakt, dat wij gevaren zien aankomen; en opdat die ons niet onverhoeds zouden overvallen, heeft Hij ons voorzorgsmaatregelen en middelen ter beschikking gesteld.

Nu is duidelijk wat onze plicht is; namelijk, als God ons leven geschonken heeft ter bescherming, dat wij het dan ook beschermen; als Hij middelen aanbiedt, dat wij die dan ook gebruiken; als Hij ons de gevaren doet voorzien, dat wij dan ook niet roekeloos daarin storten; als Hij geneesmiddelen verschaft, dat wij die dan ook niet veronachtzamen.

Maar, zal men zeggen, geen gevaar zal schadelijk zijn, behalve wat noodwendig dodelijk is: en daaraan kan men door geen enkel middel ontkomen. Maar als nu eens de gevaren daarom niet noodwendig dodelijk zijn, omdat God u de middelen heeft toegekend om ze te verdrijven en te overwinnen? Zie eens hoe weinig uw redenering klopt met de orde der Goddelijke beschikking? Gij komt tot het besluit, dat gij niet op uw hoede behoeft te zijn voor het gevaar, omdat, daar het niet noodwendig dodelijk is, wij ook zonder behoedzaamheid er aan zullen ontkomen: de Heere legt u echter daarom behoedzaamheid op, omdat Hij niet wil, dat het voor u dodelijk is.

Die dwazen bedenken niet, wat voor hun ogen is, namelijk dat de kunst om te overleggen en op zijn hoede te zijn door God de mensen geschonken is, om daardoor in de bewaking van hun eigen leven, Zijn voorzienigheid te dienen.....enz.

H.F. Kohlbrugge aan W. De Clercq

Utrecht 3 febr. 1841.

Waardste Clercq,

Geloof is evenzo gevaarlijk voor de mens en zo verwerpelijk bij God als bijgeloof of ongeloof: wanneer geloof niet rust op de uitspraak van de Almachtige.

Geloof heeft niets tot grond, niets tot regel van doen en laten, niets tot schild, dan de Wet des Heeren. Liefde vraagt niets voor zichzelf, maar heeft alleen één ademhaling en die is tot God toe, dat God God blijve, dat er geen tittel of jota van hetgeen Gods is, omkome, daar leeft zij voor, verder mag zij duizend-

maal omkomen, zo het niet anders kan. Wat de Heere ons doen wil staat bij Hem, bij Hem ons te verlossen, maar of Hij dat doen zal of niet, zij Hem overgelaten-onze zaak is het, uw beeld niet te aanbidden, onze zaak is het niet iets te doen, dat Gode onwaardig is; zo spraken de jongelingen, die in de vuuroven moesten.-
Ik peil ten volle uw bedenkingen, kan ze plaatsen- het hart geeft zulke gedachten op-zij hebben allen schijn van gegrondheid-ik kan er nog gewichtigere bijvoegen-gij en uw vrouw zullen met al dat bidden tot God in deze zaak niet verder komen-ik doorzie de grond waarop gij het vaccineren van uw jongste lieveling hebt tegengehouden, die is niet uit God, maar uit vlees-niet voor of tot God, maar uit een onzuiver omgaan met Gods wet- Gij MOEST dat zo doen meende gij, want anders...En hoe? Zou ik des Heeren Wet overtreden? Intussen, nu het er op aankomt-wijfelt gij. Uw gehele leven in al uw doen is evenzo gekenmerkt, evenzo is het gegaan bij da Costa toen hij een lieveling aan de pokken verloor. Ik ijs bij de gedachte dat of Steven of gij zoiets onderging; dan is het: Nu heb ik gedaan Gods wil, en wat is nu mijn loon? ziet gij wel, dat ik daarin Gods wil niet gedaan heb, maar dat die geheel anders was. Intussen, het hart werpt dan de schuld op God-de Israëlieten zijn droogvoets door de zee gekomen op het woord Gods, de Egyptenaars hebben hetzelfde beproefd en zijn verzonken. Het komt hier alles aan op uw persoonlijk bestaan voor God. Met uw redeneringen bewijst gij u, hoe oprecht voor mij, voor God de Heere, de Kenner der harten, een huichelaar. God is met uw onderhouden van Zijn Wet niet gediend; Hij vordert het niet van uw handen. Wat heeft Hij er van of gij uw kindje laat vaccineren of niet?

Uw bedenkingen zijn die, waarmee de Israëlieten de afgoden dienden, menende te dienen de Heere,..zijn die, waarmee al de Jesuïterijen van allerlei naar vlees wandelenden uitgericht worden, terwijl men meende te handelen naar

plicht en Gode een dienst te doen.

Aangezien het zo met u staat, en God het u niet heeft geboden of verboden, zo raadt ik u, ongeveinsd en welmenend, dat gij uw kind laat vaccineren.

Overigens hebt gij het huisgezin van uw broeder op mijn hart gebonden, ik wens hem van harte toe, dat hij des Heeren heil zien moge-en hij in deze weg de Waarachtige lere kennen.-

Uw waarachtige vriend
H.F. Kohlbrugge.

Ik wil dit stukje besluiten met enkele dichtregels van Bernhardi.

Laat mij dus mij zelv' vergeten,

'k Heb genoeg aan U alleen.

'k Wil dan ook van niets meer weten.....

Van geen waken, bidden, strijden,

Zo als vlees dat eigen is.

Laat me Uw werk toch niet benijden,

Door mijn vroom en fijn vernis.

Maar laat mij toch Amen zeggen;

Amen op Uw strijd alleen.

Op Uw bidden 't zegel leggen,

Jezus..'k zie U, anders geen.

Bij Uw Naam moet IK verdwijnen,

Met mijn vroomheid en mijn kracht;

Weg dan nu met al het mijne.

'k Rust in 't Woord: Het is volbracht.

D.C.O.

oo00oo